UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN.

De makers der revolutie.

II.

Bij het *onderzoek naar de oorzaak* der revolutie is van het grootste gewicht, wat men onder deze geweldige crisis in het leven van een volk verstaat. Beschouwt men den naam revolutie als een verzamelwoord voor alle reactie, die zich onder de volkeren openbaart, en iederen opstand tegen het vigeerend gezag, dan is het verzet der Nederlanden tegen Spanje's tyrannie ook een revolutie te noemen, en draagt de afzwering van Filips een revolutionair karakter. Doch historisch heeft het begrip revolutie een andere bedujdenis gekregen. Wij verstaan onder de revolutionaire ideeën de denkbeelden, die reeds in de Fransche Revolutie tot uiting zijn gekomen, en in de leer van het onvervalschte Marxisme, of wil men, van het Communisme, nieuwe en scherpere vormen hebben gekregen, en voor ons is de revolutie de geweldadige omkeering der maatschappij, die met alle ordinantiën Gods spot.

Het is niet ondienstig om te herinneren aan hetgeen Groen van Prinsterer dienaangaande geschreven heeft: „Met Revolutie", aldus zegt hij in zijn Ongeloof en Revolutie (3e uitg. p. 4), „bedoel ik niet een der menigvuldige gebeurtenissen, waardoor verplaatsing van het openbaar gezag teweeggebracht wordt; niet enkel den omwentelingsstorm, welke in Frankrijk gewoed heeft; maar de omkeering van denkwijs en gezindheid in geheel de Christenheid openbaar. Met revolutiebegrippen heb ik het oog op de grondstellingen van vrijheid en gelijkheid, volkssoevereiniteit, maatschappelijk verdrag, conventioneele herschepping, welke men als de hoeksteenen van staatsrecht en staatsgebouw vereert." En hij voegt er in een noot aan toe:

„De Revolutie is de ontwikkeling van een volslagen scepticisme, waarbij Gods Woord en wet terzijde gelegd is."

Wanneer op deze wijze de beteekenis van het begrip revolutie vaststaat, zal het ons duidelijk zijn, dat haar oorzaak niet ligt in de disorde van het maatschappelijk leven. Wel stemmen wij, gelijk wij een vorige maal betoogden, toe, dat de aanleiding tot de uitbarsting voor een groot deel ligt in de fouten van den tegenwoordigen maatschappijvorm, en de schrijnende contrasten in het sociale leven, maar de diepste oorzaak moet elders gezocht.

Het gaat in de revolutie ook niet direct om den socialen welstand. Men waagt geen burgerkrijg alleen om betere toestanden te scheppen, maar de revolutie is evenzeer de worsteling om de macht, als de strijd der mogendheden. In de revolutionaire woeling grijpt het voortgedreven volk, dat den legalen en geleidelijken weg te lang vindt, naar de kroon, en .... zij willen nu eens regeeren. De rollen worden eenvoudig omgekeerd. Wie vroeger heerschten moeten thans dienen. De rijken van nu worden gedwongen plaats te maken voor de proletariërs, die in hun paleizen intrek nemen, en .... neen, er komt geen overvloed en vrede voor allen, maar alleen voor hen, die zich in blinde gehoorzaamheid aan de roode terreur onderwerpen.

De tragiek in Rusland bevestigt dit. Het is er verre van daan, dat in dit zwaarbezochte land de sociale gelijkheid en broederschap allen verblijdt, maar er is alleen leven en bestaan mogelijk voor de gedweeë volgelingen van Lenin en Trotsky, die met grooter tyrannie regeeren dan de Czaar ooit gedaan heeft. Op die misleiding der revolutionaire leuzen kan niet genoeg de aandacht gevestigd worden, en de revolutie strijdt, meer dan eenige andere zondige actie, met alle wetten van naastenliefde en gerechtigheid, want zij is niets anders dan het grofste imperialisme in communistischen vorm.

De oorzaak dier revolutie ligt in het ongeloof, dat met het Woord des Heeren heeft gebroken, en van Zijn ordinantiën niet weten wil. „Met al haar verscheidenheden van theoretische en practische richtingen en gedaanten", zegt Groen van Prinsterer (t.a.p. bl. 155), „is de Revolutie gevolg, toepassing, ontplooiing van het ongeloof. Door theorethisch en practicaal ongeloof werd de philosophie en de revolutie der 18de eeuw gevormd. Eene gehele reeks van dwaalbegrippen en gruwelen moest volgen op een reeks van syllogismen, toen eenmaal het ongeloof den boventoon had." Deze uitspraak is ook thans nog, en zelfs in krassen zin, van kracht. De ideeën des ongeloofs zijn in negatie en godsverwerping nog verder en veel verder voortgeschreden, en voorat nu blijkt het, dat in het atheïsme, in de goddeloosheid, in het zonder God zijn, de vormkracht ligt van elke revolutionaire woeling.

En alles stuwt in die richting voort.

Eerst laat men Gods Woord en den Christus los.
Dan breekt men met Zijn kerk en recht.

Voorts keert men Hem zelf den rug toe, en het is een snelle afloop als der wateren. In het hart, waarin geen genade louteert en heiligt, sluipt de brutste ontevredenheid in. Voor het gezag kan men geen eerbied meer hebben, omdat men van een regeeren bij Gods gratie niet weten wil. Met een geleidelijke verbetering der sociale verhoudingen neemt men geen genoegen, en men ontziet God noch mensch, en .... het hart is voor de revolutie rijp.

Dat karakter der omwenteling moet wel terdege onderkend worden, en wij hebben als Christenen op onze hoede te zijn. Hier en daar beluistert men ook in onzen kring een vergoelijking der revolutie, die hoogst bedenkelijk is, en het doet ons zeer leed dat degenen, die de leiding der christelijke organisatie van studenten in handen hebben, zich niet allen kloek en duidelijk tegen de revolutie durven uit te spreken. Hun bekende revolutie-resolutie werkte om haar slapheid wantrouwen en spijt. Doch het resultaat der besprekingen, die de vorige week met enkele oud-leden gehouden zijn, heeft helaas dat wantrouwen niet weggenomen. Dat men niet tot overeenstemming is gekomen, heeft menigeen teleurgesteld, en het is betreurenswaardig, dat een organisatie, die zich ten doel stelt Jezus Christus te dienen, zich niet zonder aarzelen tegenover het anti-christelijk streven der revolutie stelt.

Hier is geen politiek in 't spel.
Hier gaat het om ons christelijk geloof.

Wat zou Groen van Prinsterer getoornd hebben, wanneer hij van zulke halfslachtigheid gehoord had. Met nog meer kracht zou hij ons prediken, dat de revolutie-leer het ongeloof is in stelselmatigen vorm. „Van gevolgtrekking tot gevolgtrekking, werd men op den weg der rampzaligheid geleid. Voortsnellen naar den afgrond is niet te beletten, na het verbreken der betrekking, die aan den Hemel verbindt."

K. D.

ZENDING EN EVANGELISATIE.

Internationale Zendings-raad.

III.

Na in ons eerste artikel te hebben gewezen op de historische wording en het eigensoortig karakter van den I. Z. R., en in ons tweede artikel de uitsluiting der Duitsche zending op het rijksgebied der geallieerden te hebben behandeld, willen wij tot het besluit twee belangrijke kwesties, waarover de I. Z. R. zich heeft uitgesproken, kort uiteenzetten.

Aan een subcommissie was opgedragen een rapport saam te stellen over kerk en zending, of liever over de tegenwoordige verhouding der zending tegenover de onhoogstrevende kerken. De aanwezige Japanneezen, Chineezen, Indiërs en Afrikanen vormden een afzonderlijke commissie om dit vraagstuk toe te lichten, zoodat het inderdaad van alle kanten werd belicht.

Het getij verloopt, en zoo moeten de bakens worden verzet. De oorlog heeft het nationaliteitsgevoel der volken sterk ontwikkeld, en ook het zelfbewustzijn der inlandsche christenen tot ontwaking doen komen. Als voorbeeld wijzen we op de kerk der Batakkers, waarover Dr Joh. Warneck opzienbarende mededeelingen heeft gedaan, en waarop Ds Dijkstra in „De Macedoniër" van Januari 1922 in zijn rubriek „Uit mijn camera" de aandacht vestigt; men leze dus dienst opmerkingen over deze hoogst interessante kwestie. Elke zending heeft ten doel kerken te stichten en deze zoo spoedig mogelijk tot zelfstandigheid op te voeden; het gaat niet aan de inlandsche kerken steeds onmondig te houden en alzoo onder voogdij van de kerken van het moederland. Trouwens, dat willen de zendingskerken zelf ook niet, en daarom streven zij naar emancipatie.

Welke lijnen moeten nu hier worden getrokken? Hoe zullen de zendende kerken moeten handelen, zonder te haastig of te laat vrijheid te geven?

De I. Z. R. heeft zich uitgesproken, en wij achten het van belang een deel zijner opvattingen hier weer te geven. Het ligt echter in onze bedoeling om in aansluiting met een artikel over deze materie in „The Intern. Rev. of Miss." van de hand van Dr Brown binnen enkele weken op deze kwestie terug te komen. Geven wij nu echter een deel der resolutie.

„De christelijke actie lijdt op een groot deel van het zendingsveld, vooral in Indië en Japan, onder het ernstige nadeel, dat zij door de inlanders als een vreemde, buitenlandsche zaak beschouwd wordt. Dit nadeel kan slechts overwonnen worden, als de hoofdleiding der christelijke actie overgaat in de handen der inlanders. Nu moet men echter wel in aanmerking nemen, dat de methode der verschillende zendingscorporaties zeer onderscheiden is; dat de verhoudingen op de verschillende zendingsvelden ook zeer onderscheiden zijn; dat er ook eerst een genoegzaam aantal inlandsche leiders aanwezig moet zijn met voldoende gaven voorzien, voordat men hun de leiding kan toevertrouwen; dat mitsdien geen eenzijdige, voor allen en alles geldende, oplossing van dit zware probleem mogelijk is."

Dit is duidelijke en gezonde taal.

Bij de beraadslagingen kwamen allerlei vragen op, die beantwoording eischten. Is het raadzaam, om het genoemde nadeel te vermijden, dat Europeesche zendelingen onder de opperleiding van de inlandsche kerk arbeiden, en eenzelfden dienst bekleeden als de ingeborenen des lands? En moeten niet alle vragen der zendingsactie van het betreffende land, niet door buitenlandsche zendingslichamen van achter de groene tafel, en niet door zendingsconferenties, maar gemeenschappelijk door inlanders en zendingsvertegenwoordigers onder de oogen gezien en tot oplossing gebracht worden?"

Deze vragen kunnen zoo maar niet beantwoord. Men kan er een gedachte over hebben, maar het handelen op de juiste wijze vereischt nader onderzoek; daarom zijn deze en dergelijke vragen door den I. Z. R. medegegeven aan de zendingscorporaties, opdat deze ze weer zouden doorgeven aan de zendelingen en de kerken op het zendingsveld. Wel leeft de I. Z. R. onder den indruk, dat met deze vragen bijzondere gewichtige kwesties aan de orde waren gesteld, en dat zij spreken van het streven naar een ander doel in den practischen zendingsarbeid op het Aziatische zendingsveld. Men oriënteerde zich hierbij aan de verhoudingen, die in Japan worden aangetroffen, waar dit besproken doel in het algemeen genomen reeds bereikt werd. Daar is toch de hoofdleiding in handen van de verschillende Japansche zendingslichamen, en de zendelingen arbeiden als hun bondgenooten op terreinen en in kringen, die aan de Japanneezen gewenscht voorkomen.

Een niet veel minder belangrijk punt was de bespreking over de Christelijke school op het zendingsveld. Hoe belangrijk dit punt geoordeeld werd, blijkt wel uit het feit, dat het was voorbereid door het publiceeren van onderscheidene artikelen, en er van den korten tijd, waarover de Raad te beschikken had, bijna een dag aan de bespreking hierover gewijd werd.

Wij moeten echter, om niet te uitvoerig te worden, ons tevreden stellen met het weergeven van de conclusies, die wij in de „Int. Rev. of Miss." vonden.

Gehandeld werd over de idealen van het zendingsschoolonderwijs, over zijn verhouding tot de zich snel ontwikkelende nationale en koloniale schoolsystemen, over de bijzondere bevordering van de karaktervorming en opvoeding tot een christelijke persoonlijkheid, welke men van de zendingsschool verwachten mag, en dergelijke meer.

De algemeene overtuiging was, dat het zendingsonderwijs beslist onvoldoende moest worden genoemd en ook te „sectarisch"; het is de vraag, wat met dit laatste woord bedoeld wordt. Het is niet te hopen, dat de I. Z. R. de kracht gaat zoeken in een soort algemeene, zwevende, ieder tegemoetkomende christelijke overtuiging, waaraan alle kleur is ontnomen. Beter kunnen wij ons vinden in de uitspraak, dat er voor een tweede-rangs zendingsonderwijs geen plaats is; óf goed óf geen onderwijs moet de leus zijn. „Wij zullen alleen kunnen blijven bestaan, in elk geval hebben wij alleen het recht te blijven bestaan met ons onderwijs, indien wij doen, wat de regeeringen niet kunnen doen; indien wij jongens en meisjes opleiden zóó, dat een onderwijsspecialiteit de overtuiging wegdraagt, dat zij zijn opgevoed tot een nobel burgerschap; en zoo wij de regeeringen kunnen aanbieden de medewerking van inspecteurs en deskundigen zoo goed als zij zelf zich niet verschaffen kan." Deze uitspraak moge eenigszins Engelsch gekleurd zijn, toch aanvaarden wij de grondgedachte.

Het zendingsonderwijs moet bovenaan staan. Al zijn er dan weinig scholen, de toekomst is voor het beste. Kwaliteit, samenwerking en godsdienstige principe moeten het wachtwoord zijn. Uitstekende hoedanigheid van het onderwijs moet doen aflaten van het oprichten en instandhouden van minderwaardige inrichtingen; samenwerking moet de kloof overbruggen tusschen naam en ras; en godsdienstige overtuiging moet het toonen aan een ieder, dat wij den Naam des Heeren niet onteeren door den jongen menschen een minderwaardig onderwijs te geven, en dat dan „christelijk onderwijs" te heeten.

Natuurlijk is het gemakkelijker, deze gedachten uit te spreken, dan den weg aan te wijzen, waarin deze gedachten kunnen worden verwerkelijkt. Echter heeft het reeds zijn nut op het ideaal te worden gewezen. Het beste onderwijs kan ons ternauwernood goed genoeg zijn. Maar de Heere moet de noodige mannen en vrouwen geven. Wij kunnen er ons over verheugen, dat ook de Angelsaksische zending haar kracht meer in de diepte gaat zoeken, dan zij voorheen wel deed. Onze Gereformeerde zending heeft steeds in deze richting gewerkt, al zal zij de eerste zijn om te erkennen, dat zij het ideaal nog niet bereikt heeft.

J. D. WIELENGA.

Evangelisatie onder Socialisten.

I.

Wie de mentaliteit heeft van een evangelist, zal ongetwijfeld met groote belangstelling de religieuze opwaking in de kringen der socialisten gadeslaan. Speciaal heb ik hierbij het oog op de S. D. A. P. Regelmatig komen op de congres-agenda's voorstellen van afdeelingen te staan, die aandringen in het partij-orgaan meer plaats in te ruimen aan de behandeling van religieuze stroomingen. Beschouwingen pro en contra werden de laatste jaren